

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I. K. K.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. J. M., advokátkou so sídlom v B., proti žalovanému **O.**, so sídlom v B., IČO: X., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 1 C 14/2001, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. apríla 2007 sp. zn. 8 Co 44/2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bardejov rozsudkom zo 6. júna 2006 č.k. 1 C 14/2001-107 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca v rámci ochrany osobnosti domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi, odvolať tvrdenia o ňom ako neplatičovi nájomného a zaplatiť mu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 200 000 Sk. Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že žalovaný vo svojom informačnom občasníku zverejnil zoznam neplatičov nájomného, do ktorého zahrnul aj žalobcu. Podľa právneho názoru súdu nebolo v konaní preukázané, že osoba žalobcu bola zapísaná do tohto zoznamu neoprávnene. Pokiaľ žalobca tvrdil, že zverejnená výška nedoplatkov nezodpovedala realite, odvolací súd poukázal na výsledky dokazovania vykonaného výkazmi nedoplatkov a príjmovými pokladničnými dokladmi a uzavrel, že v predmetnom občasníku bol o žalobcovi uvedený údaj pravdivý a zodpovedajúci skutočnosti. Zverejnením takého údaju nemohlo dôjsť k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobcu. Vzhľadom na to súd prvého stupňa žalobu zamietol. Žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom z 19. apríla 2007 sp. zn. 8 Co 44/2006 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 O.s.p.) s tým, že súd prvého stupňa v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav a svoje skutkové zistenia správne právne posúdil. Aj podľa jeho právneho názoru žalovaný uverejnením pravdivého údaju o neuhradenom dlhu žalobcu neoprávnene nezasiahol do osobnostných práv žalobcu. Odvolací súd nepriznal účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s odôvodnením, že rozhodnutia súdov sú „založené na vyloženej lži, výmysloch a klamstvách a tým sú totálne nezákonné a nespravodlivé“. Súdy skutkový stav nezistili správne a skutkové zistenia nesprávne právne posúdili. Rozhodnutie odvolacieho súdu je povrchné a v rozpore so zákonom priznáva právne účinky konaniu jeho manželky, ku ktorému pristúpila len pod nátlakom a zo strachu. Žalobcom osobne vyhotovené dovolanie doplnila následne advokátka, ktorú mu súd ustanovil za zástupkyňu pre dovolacie konanie. V doplnení dovolania uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Výsledky vykonaného dokazovania neboli správne vyhodnotené (nezodpovedajú žalobcovej hĺbkovej analýze) a súdy vychádzali z nesprávneho skutkového zistenia o nedoplatku žalobcu. Išlo o umelo vykonštruovaný dlh, o ktorom nemal žalobca žiadnu vedomosť. V doplnení dovolania z 21. februára 2011 dovolateľ uviedol, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), lebo súdu navrhol vykonať významný dôkaz rozhodný pre správne právne posúdenie veci, súd ale tento dôkaz nevykonal. Z týchto dôvodov dovolateľ žiadal zrušiť rozsudky súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutia súdov nižších stupňov sú správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Rozsudok odvolacieho súdu, ktorý napadol žalobca dovolaním, nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., preto prípustnosť jeho dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

So zreteľom na obsah dovolania a vzhľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania, nie je významný subjektívny názor účastníka, ale len zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Dovolateľ vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Žalobca namieta, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť realizovať procesné oprávnenia priznané mu v konaní za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

V sporovom konaní platí dispozičná a prejednávacia zásada. Účastníci sú v ňom povinní opísať všetky rozhodujúce skutočnosti a na ich preukázanie označiť dôkazné prostriedky. Súd ale nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nemusí vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania (viď R 37/1993 a R 125/1999). Súd nevykoná dôkazy, ktoré nie sú pre posúdenie veci relevantné a nemôžu smerovať k zisteniu skutočností predvídaných skutkovou podstatou právnej normy, ktorú treba na danú vec aplikovať.

Žalobca pri tvrdení odňatia možnosti konať pred súdom poukázal (bez bližšieho odôvodnenia) na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo uverejnené v časopise *Zo súdnej praxe* pod č. 39/1997. V tomto rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky po zohľadnení individuálnych okolností predmetnej veci dospel k záveru, že došlo k odňatiu možnosti pred súdom konať, pokiaľ bol účastník konania pre nesprávny právny názor súdu ohľadne podstatnej skutočnosti, dôležitej pre posúdenie veci, vylúčený z realizácie svojich procesných práv. Dovolací súd upozorňuje, že vo veci, ktorej sa týkalo rozhodnutie uvedené žalobcom, išlo o odlišnú skutkovú a právnu stránku veci – závery, ku ktorým tu dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky, nemožno aplikovať na prejednávanú vec už len z toho dôvodu, že v preskúmvanej veci nič nenasvedčuje tomu, že by sa súdy riadili nesprávnymi právnym názormi a v dôsledku toho nevykonali dôkaz spôsobilý zvrátiť výsledok sporu. Pre účely daného dovolacieho konania treba preto zopakovať, že povinnosťou súdov v tomto prípade nebolo vykonať všetky dôkazy navrhnuté žalobcom. Pokiaľ teda súdy nevyhoveli jeho návrhu na vykonanie dokazovania, neodňali mu možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Ak súdy prípadne rozhodli bez úplných skutkových zistení alebo tieto zistenia nesprávne posúdili (dovolací súd vec z týchto hľadísk neposudzoval), neodňali tým žalobcovi

možnosť pred súdom konať. Na tvrdené nesprávnosti by dovolací súd mohol vziať zreteľ, len ak by dovolanie bolo prípustné (o tento prípad ale v danej veci nešlo). Pokiaľ dovolateľ namieta nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že judikatúrou (viď R 111/1998) je nepreskúmateľnosť považovaná za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá.

Dovolateľ napokon namieta, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávne právne posúdenie veci je vo všeobecnosti prípustný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktorý však možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní. Samo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd odmietol tento jeho mimoriadny opravný prostriedok podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní bol procesne úspešný žalovaný a vzniklo mu právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný v dovolacom konaní nepodal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania, preto mu dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. apríla 2011

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková